

บทคัดย่อ

จากการวิจัย เรื่อง “การจัดการท่องเที่ยว โดยการจัดการท่องเที่ยวโดยชุมชน ศึกษาพื้นที่บ้านฝ่งท่า หมู่ 5 ตำบลวังก้ง อำเภอบราญบุรี จังหวัดประจวบคีรีขันธ์” มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษารูปแบบการจัดการท่องเที่ยวของชุมชน การจัดการผลกระทบที่เกิดขึ้น และการมีส่วนร่วมในการจัดการท่องเที่ยวของชุมชน

การวิจัยครั้งนี้ เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ เก็บรวบรวมข้อมูลโดยการศึกษาในพื้นที่ ด้วยวิธีการสังเกต การสัมภาษณ์แบบเจาะลึก และการสัมภาษณ์กลุ่ม ข้อมูลที่ได้ ถูกนำมาวิเคราะห์เชิงพรรณนาและนำเสนอว่าชมรมท่องเที่ยวเชิงเกษตรเพื่อการอนุรักษ์ บ้านฝ่งท่า หมู่ 5 ตำบลวังก้ง อำเภอบราญบุรี มีรูปแบบในการจัดการท่องเที่ยวอย่างไร มีผลกระทบกับชุมชนอย่างไรบ้าง และประชาชนมีส่วนร่วมในการจัดการท่องเที่ยวอย่างไร

ผลการวิจัยพบว่าชมรมท่องเที่ยวเชิงเกษตรเพื่อการอนุรักษ์ บ้านฝ่งท่า พัฒนามาจากกลุ่มอนุรักษ์ธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อมของหมู่บ้าน ซึ่งเกิดจากความคิดเห็น และการรวมกลุ่มกันเองของชาวบ้าน และเพื่อให้การอนุรักษ์ธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ประสบความสำเร็จ จึงได้พัฒนารูปแบบเป็นการท่องเที่ยว เพื่อให้เกิดผลประโยชน์แก่คนในชุมชน และนำมาซึ่ง แรงจูงใจในการให้ความร่วมมืออนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อมของชาวบ้าน การจัดโครงสร้าง และการดำเนินงานของชมรมท่องเที่ยวเชิงเกษตรเพื่อการอนุรักษ์บ้านฝ่งท่า จะมีลักษณะเรียบง่าย ไม่มีโครงสร้างที่ซับซ้อน เพื่อให้เข้าใจได้ง่าย และเกิดความโปร่งใส อันจะนำไปสู่การมีส่วนร่วมในกิจกรรมต่างๆของชมรม

การบริหารจัดการ แบ่งตามกิจกรรมต่างๆของชมรม ได้แก่ กิจกรรมเรือนำเที่ยว ล่องแม่น้ำปราณ กิจกรรมที่พัก Home stay และอุทยานวังมัจฉา มีการระดมทุนในการดำเนินกิจการต่างๆจากชาวบ้านเอง และได้รับการสนับสนุนจากหน่วยงานภายนอกบ้าง การรับผลตอบแทน จะได้รับในลักษณะต่างๆกัน ตามการมีส่วนร่วม เช่น ถ้าเป็นเจ้าของเรือนำเที่ยว จะได้รับค่าตอบแทนจากนักท่องเที่ยวโดยตรง แล้วหักเป็นเงินกองทุนของชมรม ส่วนกิจกรรม Home Stay และกิจกรรมอุทยานวังมัจฉา จะได้รับค่าตอบแทนจากเงินปันผลที่ได้ลงหุ้นเอาไว้

การจัดการท่องเที่ยวของชุมชน ก่อให้เกิดผลกระทบในมิติต่างๆทั้งด้านเศรษฐกิจ คือมีอาชีพเสริม สร้างงาน และเป็นการกระจายรายได้ให้แก่ชุมชน มิติด้านสังคม และวัฒนธรรม ทำให้เกิดการแลกเปลี่ยนความคิดเห็น และการประชุมปรึกษาหารือกัน

ภายในชุมชน สร้างความภาคภูมิใจ และเกิดความสามัคคีภายในชุมชน มิติด้านสิ่งแวดล้อม
เกิดความยั่งยืนในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมเนื่องจากคนในชุมชน จะมีส่วนได้รับผลประโยชน์ที่
เป็นรูปธรรมจากการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม และทรัพยากรธรรมชาติ ของชุมชน

คนในชุมชน มีส่วนร่วมในการดำเนินกิจกรรมต่างๆในทุกขั้นตอน ตั้งแต่การ
กำหนดปัญหาของชุมชนเอง รวมถึงร่วมกันพิจารณาวิธีแก้ไขปัญหา มีส่วนร่วมในการดำเนิน
กิจกรรมต่างๆ และมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์

ข้อเสนอแนะสำหรับการจัดการท่องเที่ยว ของชมรมท่องเที่ยวเชิงเกษตรเพื่อการ
อนุรักษ์ บ้านฝางท่า คือ ปรับปรุงโครงสร้างการบริหารงานให้เป็นระบบ มีหน้าที่รับผิดชอบที่
ชัดเจน รวมถึง เพิ่มบริการต่างๆสำหรับนักท่องเที่ยว เช่น รถประจำทาง ร้านอาหาร และ
ร้านค้า เพื่อให้นักท่องเที่ยว เกิดความสะดวก และความประทับใจมากขึ้น

ข้อเสนอแนะในการศึกษาครั้งต่อไป คือ ควรมีการศึกษาปัจจัยที่จะทำให้การ
ท่องเที่ยวได้รับความนิยมจากนักท่องเที่ยว และประสบความสำเร็จในด้านการสร้างความ
ยั่งยืนของการพัฒนาแก่ชุมชน ประสิทธิภาพของการจัดการท่องเที่ยวโดยชุมชน และบทบาท
ของภาครัฐในการให้การสนับสนุนการจัดการท่องเที่ยวของชุมชน

Abstract

The Thesis entitled “Tourism Management by Community Base : Case of Baan Phangtha Wangpong Sub-District Pranburi District Prachuabkhirikan Province” aims to study how community managed tourism on communities basis ,including effects and impacts from tourism and participation of community.

This Thesis is based on Quality Research. Data collected by observation, indept-interview and focus group in study field. The data was descriptively analyzed to explain how community managed the tourism on community basis, what impacts and effects from tourism management are, and what model of community participation in tourism management is.

The community has developed tourism management from environment al conservation by people in community. They have developed model of conservation to promote tourism for making community’s environment sustainable. Peoples in community can gain benefit from tourism in community. So they have cooperated in conservation activities because tourism has encouraged the enrichment of environments.

The structure of management was simple and differentiated depending on initiated activities. For the boat trip on Pran River, boat owner gained the benefit from tourists and allocated some benefits for community’s fund. For home stay and fish sanctuary, members own shares have gained the benefit by the annual return.

The tourism had effects and impacts to community in economic, social and environmental terms. For economic impacts, the tourism had made the additional income to people who joined in Tourism Activities. In social terms, the tourism has encouraged local people to work together, and has led to unity and social harmony as well.

Peoples in community have participated in tourism management process in various forms both in problem identification, in brainstorming to solve the problem, in joining activities and in gaining the benefit.

Based on the research findings, recommendations for the community can be made. Baan Phangtha community should improve the management system to be more systematic and arrange the Bus service and food store to serve the tourist.

Recommendation for the future study is that what factors contributing to the success of tourism management by community and its efficiency including the supportive role of government should be comprehensively investigated.

